

Quickscan Wet natuurbe- scherming fietsroute Gronin- gen - Ten Boer vorktand zuid

Quickscan Wet natuurbescherming fietsroute Groningen - Ten Boer vorktand zuid

Status

Concept

Datum

9 mei 2017

Handtekening

Wijnanda Hulsegge

Inhoud

1 Inleiding	5
1.1 Aanleiding en doel	5
1.2 Wettelijk kader	5
1.3 Onderzoeksmethode	6
1.4 Ligging en beschrijving plangebied	6
1.5 Planbeschrijving	8
2 Resultaten en effecten	9
2.1 Vogelrichtlijnsoorten	9
2.2 Habitatrichtlijnsoorten	10
2.3 Nationaal beschermde dier- en plantensoorten	12
3 Conclusie	15
3.1 Conclusie beschermde soorten	15
3.2 Benodigde vervolgstappen	15
4 Literatuur en bronnen	17
B 1 Bijlage: Tabellen	19

1 | Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Provincie Groningen is momenteel aan het werk om de fietsverbinding Groningen – Ten Boer te realiseren. Het laatste deel van het fietspad Vorktand Zuid moet nog worden aangelegd. Voor dit deel is in 2013 al onderzoek uitgevoerd (Buro Bakker 2013). Vanwege verjaring van het onderzoek en inwerkingtreding van de nieuwe Wet natuurbescherming, heeft de provincie Buro Bakker gevraagd hiervoor opnieuw een quickscan soortenbescherming uit te voeren. Effecten op beschermde soorten als gevolg van de gewenste ontwikkeling, kunnen niet op voorhand worden uitgesloten. Een toetsing aan het onderdeel soortenbescherming van de Wet natuurbescherming is dan ook noodzakelijk.

Deze quickscan geeft antwoord op de volgende vragen:

- Welke beschermde flora en fauna zijn aanwezig of kunnen in het plangebied en omgeving voorkomen?
- Kunnen de geplande werkzaamheden negatieve effecten hebben op beschermde flora en fauna?
- Zo ja, welke effecten kunnen optreden en welke maatregelen zijn dan nodig om deze negatieve effecten te voorkomen?
- Indien schade niet volledig is te vermijden, welke vervolgstappen zijn dan aan de orde?

1.2 Wettelijk kader

Per 1 januari 2017 zijn de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet en Boswet opgegaan in één nieuwe wet: de Wet natuurbescherming (Wnb). Hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming betreft het onderdeel soorten, voorheen de Flora- en faunawet. Met deze quickscan vindt de toetsing aan het onderdeel soorten van de Wet natuurbescherming plaats.

In de Wet natuurbescherming worden drie beschermingsregimes onderscheiden:

- Vogelrichtlijnsoorten (artikel 3.1 -3.4)
- Habitatrichtlijnsoorten en soorten genoemd in de verdragen Bern en Bonn (artikel 3.5 - 3.9)
- Andere soorten (artikel 3.10 - 3.11; bijlage onderdeel A en B)

In de Bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd. Een aantal vogelsoorten valt dan zowel onder het beschermingsregime van de Vogelrichtlijn als onder de Habitatrichtlijn. Het beschermingsregime van Habitatrichtlijnsoorten is ten aanzien van verstoring strenger dan die van Vogelrichtlijn soorten. Voor vogels die vermeld staan in de Vogelrichtlijn geldt dat verstoring tijdens het broedseizoen geen overtreding van de wet inhoudt, mits de verstoring geen wezenlijke invloed heeft op de gunstige staat van instandhouding van de soort. Voor vogels die genoemd worden in de verdragen van Bonn en Bern geldt dat zij vogels tijdens het broedseizoen niet mogen worden verstoord. Los van het beschermingsregime blijft het doden van vogels, beschadigen en/of vernielen van nesten een overtreding van de wet.

De lijst 'jaarrond beschermde nesten' die onder de Flora- en faunawet is opgesteld, blijft ook onder de Wnb geldig. Onder de Wet Natuurbescherming geldt, net als onder de Flora- en faunawet, de zorgplicht (artikel 1.11.) voor alle in het wild levende dieren. Voor dit project is de provincie Groningen het bevoegd gezag voor de uitvoering van de Wet natuurbescherming en voor het verlenen van een eventuele ontheffing.

De provincie Groningen heeft voor de implementatie van de Wet natuurbescherming een verordening vastgesteld. Hierin is onder meer de lijst met vrijgestelde soorten te vinden (zie bijlage 1).

1.3 Onderzoeksmethode

Voor het bepalen van de mogelijke effecten van de geplande werkzaamheden is het noodzakelijk te weten welke beschermde soorten aanwezig zijn en kunnen zijn, in en in de omgeving van het plangebied. Hiervoor is bronnenonderzoek en een veldbezoek uitgevoerd.

Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek bestaat uit het raadplegen van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDF) en vrij beschikbare verspreidingsgegevens van beschermde soorten flora en fauna. Hiervoor zijn de meest actuele en relevante bronnen geraadpleegd (zie ook hoofdstuk 4).

Veldonderzoek

Op 16 februari 2017 is een verkenning in het plangebied en de directe omgeving (onderzoeksg gebied) uitgevoerd door een ecooloog van Buro Bakker. Tijdens dit veldbezoek is een beoordeling gemaakt van de geschiktheid van het plangebied als leefgebied voor beschermde flora en fauna. Tevens zijn de waargenomen beschermde soorten genoteerd.

1.4 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied ligt buiten te bebouwde kom aan de oostzijde van de stad Groningen grenzend aan de wijk Leeuwenborg (zie Figuur 1). Vanaf de Noorddijkerweg 24 loopt het beoogde traject richting oosten langs de zuidzijde van het Edonbos (eigendom Natuurmonumenten). Daarna vervolgt het traject zich op een dijkje langs de watergang de Zuidwending, richting noorden en sluit vervolgens (ter hoogte van Stadsweg 3) aan op het reeds aangelegde deel van het fietspad richting Ten Boer.

Figuur 1 Ligging tracé van het aan te leggen fietspad (bron: Google earthpro).

Een impressie van het plangebied is weergegeven in Foto 1 en Foto 2. Het tracé waarlangs het fietspad is gepland, bestaat uit extensief beheerde weilanden, sloten met onbeschoeide aarden oevers en een watergang de Zuidwending met een dijkje waarlangs knotwilgen staan. Ten noorden van het eerste deel van het tracé ligt het Edonbos, een eikenbosje dat in eigendom is van Natuurmonumenten. In dit gebiedje zijn meerdere wandelpaden aanwezig. Het tracé loopt hoofdzakelijk door het weiland. Op een aantal punten kruist het tracé zijsloten (Foto 1). Op het punt waar het tracé richting noorden afbuigt, is een oversteek over een bredere vaart/sloot nodig. Hier vervolgt het pad over een bestaand dijkje langs de vaart (Foto 2). Aan de westzijde van de vaart is de oever niet gemaaid en is een rietkraag aanwezig.

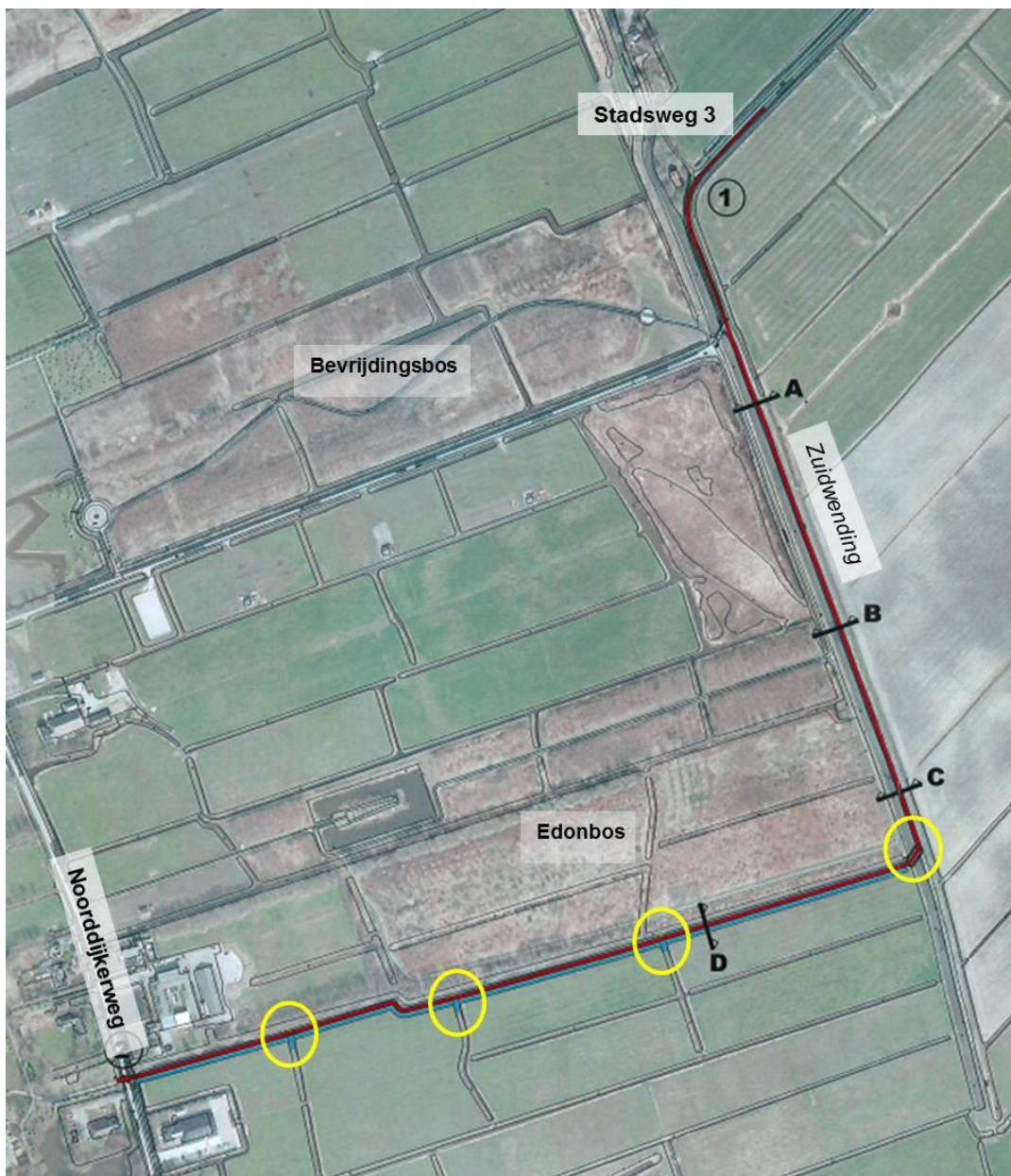
Foto 1 *Het tracé gaat aan de zuidzijde langs het Edonbos en een brede sloot richting oosten.*

Foto 2 *Het tracé vervolgt zijn weg over een brede watergang (de Zuidwending) waarna het over dijkje richting noorden loopt en aansluit op het huidige fietspad ter hoogte van Stadsweg 3.*

1.5 Planbeschrijving

De aanleg van het fietspad vindt plaats over het tracé zoals is aangegeven in Figuur 2. Het fietspad wordt voornamelijk aangelegd over het bestaande weiland ten zuiden van het Edonbos en over een bestaand dijkje langs een vaart. Omdat de exacte werkzaamheden en werkwijze ten tijde van het schrijven van dit rapport niet bekend zijn, is uitgegaan van worstcase scenario. Op vier plaatsen kruist het fietspad zijsloten en de vaart de Zuidwending (Figuur 2 gele cirkels). Het uitgangspunt is dat op de drie plekken aan de zuidzijde van het Edonbos de sloot deels gedempt wordt en een duiker wordt aangelegd (zie Figuur 2). Op de kruising met de Zuidwending is het uitgangspunt dat een brug wordt aangelegd. De aan- en afvoer van materieel vindt zoveel als mogelijk plaats over bestaande paden en wegen. Ook wordt vanuit het weiland gewerkt. Mogelijk is op enkele plekken de kap van bomen en/of struiken noodzakelijk. De planning van de werkzaamheden is nog onbekend.

Figuur 2 Tracé van het fietspad (rood) en de kruisingen met zijsloten in het weiland en de kruising met watergang de Zuidwending (gele cirkels). De letters A t/m D en cijfers 1 en 2 hebben geen verdere betekenis voor deze figuur.

2 | Resultaten en effecten

Dit hoofdstuk beschrijft het (mogelijke) voorkomen van beschermde flora en fauna. Per beschermingsregime zijn de effecten beschreven en getoetst aan de Wet natuurbescherming. Vervolgens zijn de eventuele vervolgstappen aangegeven. In dit hoofdstuk is onderscheid gemaakt in Vogelrichtlijnsoorten (paragraaf 2.1), Habitatrichtlijnsoorten (paragraaf 2.2) en Nationaal beschermde soorten (paragraaf 2.3).

2.1 Vogelrichtlijnsoorten

Aanwezige beschermde soorten

Jaarrond beschermde nesten

Uit het bronnenonderzoek (NDFF, geraadpleegd 4 mei 2017) blijkt dat de buizerd aanwezig kan zijn in het onderzoeksgebied. Tijdens het veldbezoek zijn echter geen nesten van de buizerd aangetroffen in het plangebied en de directe omgeving. Overige nesten en/of habitat voor jaarrond beschermde soorten en/of holten zijn ook niet binnen het plangebied of de directe omgeving ervan aangetroffen. De bomen die langs het tracé van het fietspad aanwezig zijn, zijn ook te jong om als nestplek te dienen voor jaarrond beschermde vogels.

Vogelrichtlijnsoorten

In de sloten en de vaart binnen het plangebied kunnen vogels tot broeden komen zoals wilde eend, meerkoet, waterhoen en fuut. In de rietkraag aan de westkant van de watergang de Zuidwending kunnen rietvogels zoals blauwborst, bosrietzanger, rietzanger, rietgors en kleine karekiet tot broeden komen (NDFF, geraadpleegd 4 mei 2017). Het aangrenzende eikenbosje (Edonbos) is geschikt als broedplek voor onder andere pimpelmees, koolmees, merel, gaai, vink, putter, zanglijster, geelgors, winterkoning en zwartkop. In de weilanden kunnen soorten als Kievit, scholekster, grutto, tureluur en veldleeuwerik hun nest hebben.

Effecten en vervolg

Jaarrond beschermde nesten

Geschikt habitat voor vogels met jaarrond beschermde nesten ontbreekt binnen het plangebied. Tijdens het veldonderzoek zijn ook geen nesten van vogels met een jaarrond beschermd nest aangetroffen. Effecten en vervolgstappen zijn daarom niet aan de orde.

Vogelrichtlijnsoorten

(Opzettelijke) verstoring van Vogelrichtlijnsoorten is toegestaan als er geen wezenlijke invloed is op de gunstige staat van instandhouding van de soorten. De verwachte broedvogelsoorten binnen het plangebied zijn beschermd volgens de Vogelrichtlijn. Een deel van de aanwezige broedvogels valt echter ook onder het (strengere) beschermingsregime van de Habitatrichtlijn (zie 2.2.2). Daarom is het van belang verstoring in het broedseizoen helemaal te voorkomen. Dit omdat vogels door elkaar broeden en het tijdens de uitvoering niet haalbaar is het ene nest te verstoren en het ander nest niet.

Aanlegfase

Effecten van de werkzaamheden op de aanwezige broedvogels kunnen optreden als tijdens het broedseizoen gewerkt wordt. Nesten van broedvogels kunnen hierbij verstoord en/of vernietigd worden. Verstoring en/of vernietiging van nesten kan voorkomen worden door te werken buiten het broedseizoen. Voor de genoemde soorten geldt een broedperiode van half maart t/m eind augustus.

Gebruiksfase

In het Edonbos is al deels verstoring aanwezig van recreanten die van het gebied gebruik maken. Er zijn binnen het plangebied geen jaarrond beschermde nesten aanwezig. Daarnaast zijn in de omgeving voldoende uitwijkmogelijkheden aanwezig voor vogels. Op de Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijnsoorten treden daarom geen effecten op als gevolg van het in gebruik nemen van het fietspad.

2.2 Habitatrichtlijnsoorten

2.2.1 Planten

Aanwezige soorten

Binnen het plangebied ontbreekt geschikt habitat voor beschermde plantensoorten van de Habitatrichtlijn. Er zijn vier planten beschermd onder de Habitatrichtlijn, te weten: drijvende waterweegbree, groenknolorchis, kruipend moerasscherm en zomerschroeforchis. Deze soorten komen alleen in zeer specifieke milieus voor en zijn afhankelijk van kalkrijke, voedselarme en vochtige tot natte omstandigheden met kwelinvloed. Het plangebied voldoet niet aan deze vereisten waardoor deze beschermde plantensoorten van de Habitatrichtlijn geen geschikte groeiplekken vinden.

Effecten en vervolg

De geplande werkzaamheden leiden niet tot negatieve effecten op beschermde planten van de Habitatrichtlijn. Vervolgstappen zijn zodoende niet aan de orde.

2.2.2 Broedvogels

Aanwezige soorten

Langs het tracé van het toekomstige fietspad is geschikt habitat aanwezig voor vogels die onder het beschermingsregime van de Habitatrichtlijn vallen (Wet natuurbescherming, artikel 3.5), namelijk blauwborst, bosrietzanger, rietzanger, rietgors, kleine karekiet (langs oever in de rietvegetaties), pimpelmees, koolmees, putter, geelgors, winterkoning, zwartkop (bosjes).

Effecten en vervolg

Effecten van de werkzaamheden op de aanwezige broedvogels kunnen optreden als de werkzaamheden tijdens het broedseizoen plaatsvinden. Nesten van broedvogels kunnen hierbij verstoord en/of vernietigd worden. Verstoring en/of vernietiging van nesten kan voorkomen worden door te werken buiten het broedseizoen. Voor de genoemde soorten geldt een broedperiode van half maart t/m eind augustus.

2.2.3 Vleermuizen

Aanwezige beschermde soorten

Uit brononderzoek blijkt dat vleermuissoorten als gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en watervleermuis in de omgeving zijn waargenomen (NDFP, geraadpleegd 4 mei 2017).

Verblijfplaatsen

Voor gebouwbewonende vleermuissoorten zoals laatvlieger, gewone en ruige dwergvleermuis is geen geschikt biotoop aanwezig vanwege het ontbreken van gebouwen. Boombewonende vleermuissoorten vinden binnen het plangebied ook geen geschikte verblijfplaatsen omdat de bomen langs het tracé te dun zijn. Daarnaast ontbreken geschikte holten in de aanwezige bomen van het tracé.

Essentiële vliegroutes

Het toekomstige fietspad loopt langs de zuidzijde en oostzijde van het Edonbos. De bosrand is geschikt als vliegroute voor vleermuizen zoals gewone en ruige dwergvleermuis. De rosse vleermuis en laatvlieger zijn veel minder gebonden aan lijnvormige elementen.

Daarnaast zijn de watergangen langs de zuidzijde van het Edonbos en oostzijde (Zuidwending) geschikt als vliegroute voor bijvoorbeeld de watervleermuis.

Foto 3 De watergangen en bosrand langs de zuidzijde van het Edonbos zijn geschikt als vliegroute voor vleermuizen. Daarnaast is de Zuidwending ook geschikt als vliegroute voor vleermuizen.

Essentieel foerageergebied

Luwe plekken in het plangebied zijn langs de bomen en struiken binnen het plangebied aanwezig en kunnen gebruikt worden als foerageerplek. Deze elementen blijven behouden. Ook zijn in de omgeving meerdere vergelijkbare foerageerplekken aanwezig, zoals het Beijummerbos. Vleermuizen maken verder gebruik van groenelementen in de omgeving zoals tuinen, bomenrijen, luwte van gebouwen en parken. Uit bovenstaande blijkt dat essentieel onmisbaar foerageergebied niet aanwezig is. Vanwege de vele foeragemogelijkheden is er binnen het plangebied geen essentieel foerageergebied aanwezig.

Effecten en vervolg

Aanleg

De aanlegwerkzaamheden kunnen effecten hebben op de potentiële vliegroute voor vleermuizen langs het bos en langs de Zuidwending. Het is van belang dat de werkzaamheden in de vleermuisactieve periode (april t/m oktober) overdag plaatsvinden en er geen tijdelijke verlichting wordt geplaatst binnen het werkgebied. Buiten deze periode zijn er geen beperkingen met betrekking tot het gebruik van bouwverlichting tijdens het werk. Als over de watergang de Zuidwending een brug wordt aangelegd, is het van belang dat de aanleg ook overdag plaatsvindt, en hier geen obstakels in het water worden geplaatst. Dit in verband met mogelijke vliegroute voor de watervleermuizen. Daarnaast is het van belang dat de constructie van de brug over de Zuidwending hoog en breed genoeg is (hoogte > 50 cm, breedte >100 cm) zodat vleermuizen hier ruim onderdoor kunnen vliegen zonder obstakels.

Ingebruikname

Het is van belang dat rekening wordt gehouden met de plaatsing van eventuele permanente verlichting. We adviseren om geen verlichting langs het fietspad te plaatsen. Mocht dit uit het oogpunt van veiligheid niet anders kunnen, dan is het van belang om uitstraling naar de omgeving te voorkomen en het aantal lichtpunten en intensiteit zo minimaal mogelijk te houden. Daarnaast is voorafgaand aan het plaatsen van eventuele verlichting altijd overleg met de beheerder van het terrein nodig. Zo kunnen effecten op vliegroutes van vleermuizen voorkomen worden.

Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn binnen het plangebied niet aanwezig. Essentieel foerageergebied ontbreekt eveneens in het plangebied. Vervolgstappen zijn hiervoor zodoende niet aan de orde.

2.2.4 Grondgebonden zoogdieren

Aanwezige beschermde soorten

Uit brononderzoek blijkt dat beschermde soorten van de Habitatrictlijn (bever, otter, Noordse woelmuis) niet in deze omgeving voorkomen. Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen of holen aangetroffen van beschermde grondgebonden zoogdieren van de Habitatrictlijn. Op basis van verspreidingsgegevens en het ontbreken van habitat binnen het plangebied kan de aanwezigheid van beschermde zoogdieren van de Habitatrictlijn worden uitgesloten.

Effecten en vervolg

De geplande werkzaamheden leiden niet tot negatieve effecten op grondgebonden zoogdieren. Vervolgstappen zijn zodoende niet aan de orde.

2.2.5 Reptielen en amfibieën

Aanwezige beschermde soorten

De aanwezigheid van (beschermde) reptielen kan op voorhand worden uitgesloten. Reptielen zijn voornamelijk gebonden aan heideterreinen (adder, zandhagedis) en/of drassige moerasgebieden (ringslang, gladde slang). Dergelijk habitat ontbreekt in het plangebied. Ook is het plangebied ongeschikt voor beschermde amfibieën (o.a. heikikker, poelkikker, kamsalamander) vanwege het ontbreken van geschikt habitat en op basis van verspreidingsgegevens.

Effecten en vervolg

Vanwege het ontbreken van waarnemingen en geschikte omstandigheden, zijn effecten uitgesloten en vervolgstappen voor reptielen en amfibieën niet aan de orde.

2.2.6 Vissen, insecten en ongewervelden

Aanwezige beschermde soorten

De aanwezigheid van zwaar en matig zwaar beschermde vissen, insecten en ongewervelden is uit te sluiten. Op basis van verspreidingsgegevens, waarnemingen in de NDFF en het ontbreken van geschikt habitat voor vissen van de Habitatrictlijn, zoals houting en steur.

In de ruime omgeving een waarneming bekend van de groene glazenmaker. Voor de groene glazenmaker zijn de watergangen binnen het plangebied niet geschikt als leefgebied omdat krabben-scheervelden in deze watergangen ontbreken. Ook is de aanwezigheid van andere insecten en ongewervelden van de Habitatrictlijn uitgesloten.

Effecten en vervolg

Vanwege het ontbreken van waarnemingen en geschikte omstandigheden voor zwaarder beschermde vissen, insecten en ongewervelden, zijn effecten uitgesloten en vervolgstappen niet aan de orde.

2.3 Nationaal beschermde dier- en plantensoorten

Aanwezige beschermde soorten

Planten

Binnen het plangebied ontbreken waarnemingen van beschermde nationale plantensoorten. Beschermde planten worden niet in het plangebied verwacht vanwege de afwezigheid van geschikt habitat. De weilanden worden gemaaid en zijn voedselrijk, waardoor nationaal beschermde plantensoorten geen geschikte groeiplekken vinden. Ook uit informatie van de beheerder blijkt dat beschermde flora niet op dit traject aanwezig zijn (email 3 maart 2017, dhr. J. Bruin, Natuurmonumenten). Uit bovenstaande blijkt dat de aanwezigheid van nationaal beschermde plantensoorten is uitgesloten.

Grondgebonden zoogdieren

In het plangebied en omgeving is in beperkte mate geschikt habitat aanwezig voor een aantal Nationaal beschermde grondgebonden zoogdiersoorten. Enkele muizensoorten en andere kleine zoogdieren kunnen gebruik maken van het plangebied zoals ree, egel, haas, konijn, hermelijn, wezel, huisspitsmuis, rosse woelmuis, bosmuis, dwergmuis en huisspitsmuis.

Overige soorten

Binnen het plangebied komen soorten als bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander voor (NDFF, geraadpleegd 4 mei 2017). De sloten en watergang en directe omgeving zijn hiervoor geschikt als voortplantingsbiotoop en leefgebied.

Voor andere nationaal beschermde reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en overige ongewervelden ontbreekt geschikt habitat.

Effecten en vervolg

Voor de aanwezige Nationaal beschermde soorten geldt, conform de Verordening Natuurbescherming (Provincie Groningen, 2016), een algehele vrijstelling (zie vrijstellingslijst in bijlage 1 van dit rapport). Eventuele schade aan soorten, waarvoor een vrijstelling geldt, hoeft niet te worden gecompenseerd. Wel is op deze soorten de zorgplicht van kracht (Wet natuurbescherming artikel 1.11). De zorgplicht houdt in dat schade aan wilde planten en dieren zoveel, als redelijkerwijs mogelijk is, wordt voorkomen.

3 | Conclusie

3.1 Conclusie beschermde soorten

Op basis van de quickscan zijn met betrekking tot de aanwezigheid van beschermde flora en fauna de volgende conclusies te trekken:

- De watergangen en bosrand binnen het plangebied vormen een potentiële vliegroute voor vleermuizen.
- Geschikt broedbiotoop van vogels van de Vogelrichtlijn en vogels van de Habitatrichtlijn zijn in het plangebied aanwezig.
- In en rond het plangebied komen verder een aantal Nationaal beschermde soorten voor ree, egel, haas, konijn, hermelijn, wezel, huisspitsmuis, rosse woelmuis, bosmuis, dwergmuis en huisspitsmuis, bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander. Voor deze soorten geldt dat ze allemaal zijn opgenomen in bijlage 1 van de provinciale verordening, waarvoor een vrijstelling geldt (zie bijlage 1 van dit rapport). De algemene zorgplicht is wel van kracht.

Indien andere werkzaamheden dan die zijn genoemd in paragraaf 1.5 gaan plaatsvinden, dienen ook deze ingrepen getoetst te worden aan de Wet natuurbescherming. De conclusies kunnen dan afwijken van de bovenstaande conclusies.

3.2 Benodigde vervolgstappen

- Met betrekking tot de potentiële vliegroute voor vleermuizen zijn de volgende maatregelen nodig om negatieve effecten op de potentiële vliegroute voor vleermuizen te voorkomen.
  - In vleermuisactieve periode (april t/m oktober) werkzaamheden overdag uitvoeren en geen bouwverlichting plaatsen. Buiten deze periode zijn geen beperkingen met betrekking tot bouwlicht.
  - Geen permanente verlichting langs het fietspad plaatsen. Als dit uit het oogpunt van veiligheid toch verlichting moet worden aangebracht, dient de verlichting alleen op het fietspad gericht te worden en niet naar de omgeving uit te stralen. Het aantal lichtpunten en intensiteit dient zo minimaal mogelijk te zijn. Daarnaast is voorafgaand aan het plaatsen van eventuele verlichting altijd overleg met de beheerder van het terrein nodig.
  - De constructie van de brug over de Zuidwending moet hoog en breed genoeg zijn (hoogte >50 cm, breedte >100 cm) en geen obstakel vormen om eventueel langsvliegende watervleermuizen te laten passeren.
- Om effecten als gevolg van de werkzaamheden op de aanwezige broedvogels te voorkomen, dient te worden gewerkt buiten het broedseizoen (buiten de periode half maart t/m eind augustus).
- Voor Nationaal beschermde soorten geldt de zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat schade aan wilde planten en dieren zoveel, als redelijkerwijs mogelijk is, wordt voorkomen.
  - Dit kan door het dempen van slootdelen en het bouwrijp maken van het terrein één richting op uit te voeren zodat eventuele kleine zoogdieren, amfibieën en vissen zelfstandig het gebied kunnen verlaten.

Indien bovenstaande maatregelen worden getroffen is geen ontheffing nodig voor dit project. Als deze maatregelen niet kunnen worden getroffen, kunnen verbodsbepalingen worden overtreden en is mogelijk nader onderzoek en een ontheffingsaanvraag aan de orde.

4 | Literatuur en bronnen

- Buro Bakker 2013. Notitie Quikscan Ffwet voor de aanleg van fietspaden tussen Groningen – Winsum en Groningen – Ten Boer. Datum: 5 augustus 2013.
- Veldwerk en tekst: M.W. Bokje, Buro Bakker adviesburo voor ecologie BV
- Bos, E., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay en I. Wynhoff (De Vlinderstichting) (2006); De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk en J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Stichting uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging.
- DR-loket (2009); Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten Flora- en faunawet.
- Kapteyn, K., 1995. Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding. Schuyt & Co Uitgevers, Haarlem.
- Nationale Databank Flora en Fauna. Geraadpleegd op 4 mei 2017.
- Nederlandse vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- Provincie Groningen, 2016. Verordening van Provinciale Staten van de provincie Groningen houdende regels ter bescherming van de natuur Verordening natuurbescherming provincie Groningen. Provinciaal Blad nr. 6952, 27 december 2016.
- Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden, 2016. Wet van 16 december 2015, houdende regels ter bescherming van de natuur (Wet natuurbescherming). Staatsblad 2016, nummer 34: 1-73.

Websites

- www.zoogdiervereniging.nl
- www.ravon.nl
- www.vogelbescherming.nl
- www.sovon.nl
- www.verspreidingsatlas.nl/planten

B 1 | Bijlage: Tabellen

Bijlage II, behorende bij artikel 3.3 en 3.4

Zoogdieren

Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>
Bunzing	<i>Mustela putorius</i>
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>
Haas	<i>Lepus europeus</i>
Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>
Ondergrondse woelmuis	<i>Pitymys subterraneus</i>
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>
Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>
Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>
Wezel	<i>Mustela nivalis</i>
Woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>

Amfibieën

Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>
Kleine watersalamander	<i>Triturus vulgaris</i>
Meerkikker	<i>Rana ridibunda</i>
Middelste groene kikker	<i>Rana esculenta</i>

Tabel B1. Vrijstellingslijst voor ruimtelijke ingrepen zoals deze is opgenomen in bijlage II van de Verordening van Provinciale Staten van de provincie Groningen houdende regels ter bescherming van de natuur Verordening natuurbescherming provincie Groningen. Provinciaal Blad nr. 6952, 27 december 2016.

Colofon

Opdrachtgever

Provincie Groningen

Contactpersoon

Dhr. J. Lingbeek

Uitgevoerd door

Buro Bakker adviesburo voor ecologie

Weiersloop 9

Postbus 10034 | 9400 CA Assen

T 0592 - 313389 | info@burobakker.nl

www.burobakker.nl

Projectleiding

Dagmar Heidinga

Rapportage

Wijnanda Hulsegge

Veldwerk

Wijnanda Hulsegge

© Buro Bakker adviesburo voor ecologie
Gebruik en overname van gegevens alleen
toegestaan met volledige bronvermelding.

Wijze van citeren

Buro Bakker (2017); Quickscan Wet natuurbescherming
fietsroute Groningen - Ten Boer vorktand zuid. Rapport
P17028, Assen.

Foto's: Wijnanda Hulsegge